

NEMEK HARCA

A KEZDETEK ELŐTT

A gnosztikusok szerint Szófia, a bölcsesség istennője egy központi energia, amely a galaxisunk középpontjából érkezett a Földre. Materializálódott megteremtve a földi körülményeket és jelen van, mint isteni minőség. A mítosz szerint személyisége ellentmondásos. Ő tehető felelőssé a hibás teremtésért, de a megváltásban is van szerepe. Isteni származású, de karaktere tökéletlen. Az eredendő bűnben az ember alapvetően ártatlan, a felső hatalmak játékszerének áldozata.

Szófia hányattatott útja a tökéletes állapotától bűnbeesésén át, megtéréséig és a teljesség világába való visszaemeltetéséig ível. Társ nélkül alkotott és ezzel megsértette a rendezettséget, miszerint a férfi a formaadó a nő pedig az anyagi megjelenés. Ezért lett vágyának gyümölcse tökéletlen. Tettére rádöbben, szégyenkezik és nem mer visszatérni a szellemi világba. A gnosztikusok tisztelték a női természetet, elismerték a nőket úgy egyházi, mint társadalmi szinten. Úgy tekintettek Istenre, mint két különböző természet – férfi és nő princípium – egyesülése.

Tehát a teljességben még nem volt szó nemekről csak központi energiáról.

ELOHIM a KÉTNEMŰ ISTEN

„Isten a saját képére teremtette az embert, férfinak és nőnek. A héber nyelvben sok szó jelöli Istent, és mindegyik szónak különleges jelentése van. A teremtésmítoszban ez az Isten, aki az embert saját képére teremtette, Elohim. Az Elohim szónak van egy hímnemtű és egy nőnemű szógyöke, és azt mondhatjuk, hogy az androgün Isten teremtette az első embert férfinak és nőnek. ...a saját képére... ezek szerint azt jelenti, hogy Ádám/az ember nemcsak férfi és nő, hanem androgün.

De ha Ádám hordozta volna mindkét nem értékeit, akkor nem kellett volna Éva. Így én azt a verziót tudom elfogadni, amikor isten a saját képére teremtett két embert, Ádámot és Lilithet, a férfit és a nőt. A nemek elválasztódása ekkor történhetett és Éva csak ezután jött.

"A Biblia további részeiben Elohimot legtöbbször Jahvéval helyettesítik, a maskulin El istennel. Amikor feljegyezték a mítoszt, a teremtést mar csak a férfi Isten vitte végbe. Az androgün istenkép és az Atyaisten képének megkülönböztetése döntő tényező.

(Hannelore Traugott – Lilith. A Fekete Hold erosza)

ANDROGÜN a KÉTNEMŰ EMBER

„Az ókori görögök úgy képzelték - legalábbis erről ír Platón A lakoma című művében -, hogy az emberek eredetileg kétneműek voltak. Elválaszthatatlan egységet alkotott nő és férfi; olyanok voltak, mint egy gömb, négy karral és négy lábbal. Ők voltak az androgyn-ek. Az Androgyn (lsd.még androgin vagy androgün) szó jelentése a görög androsz (=férfi) és güné (=nő) szó összetételéből származik, magyarul: férfinő. Ez az ún. harmadik nem, amely sem nem nő, sem nem férfi, és mégis mindkettő, de nevezhetjük akár semlegesnek is. Tökéletes harmóniájukat még az istenek is megirigyelték, ezért aztán fogták, és egy szép napon kettéválasztották őket. Azóta boldogtalan minden ember, és egész életében keresi elveszített másik felét. Amikor azt hiszi, hogy megtalálta, akkor szerelemben egyesül vele, és arra a kis időre újra átélheti az elveszített tökéletesség és harmonia állapotát. Valójában sosem találjuk meg, amíg magunkon kívül keressük, mert bár elválasztva, de mégis minden egyes nő és férfi magában hordozza az ellentétes nem egy darabkáját, ahogyan azt a kínai yin-yang szimbólum is ábrázolja. Az ősi kínai kultúrában a Yang testesíti meg a férfi princípiumot, tehát mindazt,

ami termékenyítő, fallikus, racionális, elemző, logikus. A Yin pedig azt, ami a nőiességhez kapcsolható: befogadó, lágy, érzékeny, változó, emocionális.

De az androgynitás nem idegen más kultúrák és vallások mítoszaitól sem. A sámánok például képesek voltak transzállapotban nemet cserélni, és kilépni a földi ember nemiség okozta korlátaiból, hogy kapcsolatot teremthessenek a magasabb rendű transzcendens világokkal. A taoizmus is céltudatosan alkalmazza a lelki androgynitást a fejlődés érdekében. A zsidó-keresztény teremtéstörténet szerint, amikor az Isten megteremtette Ádámot, az egy személyben férfi és nő is volt, tehát androgyn, egészen addig, amíg álmában az oldalbordáját kivéve, abból meg nem alkotta Évát. Még a szexualitást oly nagyon elutasító kora kereszténység idején is megjelenik az androgynitás, mint a természetfölötti misztika, a férfi és nő spirituális szinten kívánatos egyesülése formájában. És mindezeket túl ott van a Teremtő neme körüli örök filozófiai probléma is. Az androgyn jelenség - a nemi kettősség felismerése – tehát mélyen benne gyökerezik az emberiség kultúrtörténetében. A teljességet és a magasabb egységet képviselő ősi istenségek mindkét nem jellemzőivel rendelkeznek, többnyire anatómiai, illetve lélektani értelemben is. Az androgynitás nem elsősorban a szexualitással összefüggő nomenclatura, hanem sokkal inkább egyfajta törekvés az egységre, a teljességre, a lelki szétdaraboltság helyreállítására, és a magasabb szintű én-tudatra. Az androgynitás fölötté áll a szexnek - akár férfiről, akár nőről van szó -, a cél a Kozmikus Ember megtestesülése, inkarnációja. A legtöbb ősi vallási rendszerben a legfelsőbb entitást a férfi és női princípiumokat önmagában egyesítő androgyn jelképezi.

Mint tudjuk a tudattalanban létezik a tudatos énnel ellenkező nemi polaritású lélekkép. Az animus/anima felismerése nehéz, ez egy véget nem érő pszichikus folyamat, melynek katalizátora szükségképpen a párkapcsolat maga. Minderre azért kellett kitérni, hogy lássuk, a nőben eredendően – bár legtöbbször elfojtva - megtalálható a férfi énkép, és persze fordítva. Mivel minden harmónia az egyensúly elvén alapul, ezért olyan fontos, hogy minden nő felszabadítsa a benne rejlő férfi princípiumhoz tartozó minőségeket, és megtalálja a kapcsolatot saját animusával. Ha ez sikerült, csak akkor válhat a nő saját szerepében kiegyensúlyozottá és boldoggá.

A legboldogtalanabbak azok az emberek, akik elutasítják, elnyomják magukban akár a férfi, akár a női princípiumokat, ezáltal önnön lelkük teljességét csonkítva meg.

Ez nyilván a hagyományos férfi-szerepeket is alaposan felforgatja, de az új férfítípusnak már nem lesz szüksége a maskulin vonásokra, mert a fizikai erő használata egyre kevésbé játszik szerepet a mindennapokban, hiszen már nem kell közelharcot vívni, és az erő kifejtést is gépek végzik el helyettünk. Végeredményben tehát a férfi inkább feminin jelleget ölt, felfedezi és elfogadja önmaga anima képét, a nő pedig felszabadítja animuszának teremtő erőit, ezáltal pedig a két nem közelebb kerül egymáshoz, a különbség kevésbé lesz polarizált, és a nemi hovatartozás maga, többé nem lesz diszkriminációs ok társadalmi szempontból. Az Androgyn nő tökéletesen ismeri és elfogadja a férfit, nincsenek vele a meg nem értésből fakadó problémái, és szexuális kérdésekben is tökéletesen közöttük az összhang. Az átalakulás átmeneti időszaka azonban nem lesz problémamentes, mert túlságosan mélyen gyökerezik bennünk a hagyományos felfogás és szemléletmód ahhoz, hogy egyik generációról a másikra nyomtalanul eltűnhessen. A változás először a fejlettebb, nyitottabb és magasabb intellektuális szinten létező társadalmi csoportokat érinti, és csak fokozatosan válhat általánosan elterjedté. A kilátások mindenestre biztatóak, és van remény arra, hogy hamarosan egyetlen nőnek sem kell rabszolgaként megszületnie...”

(Mohás Livia – A nő kiteljesedése és az androgyn; a Magyar Szemlében megjelent írás)

A SZÉTVÁLT NEMEK EGY TESTBEN

„Egy hermafrodita (hímnős, kétivarú, kétnemű) élőlény fel van ruházva mind a hím, mind a női nemi szervekkel és mindkét fajta ivarsejt előállítására képes. A név görög eredetű, Hermaphroditosz nevéből alkották. Hermaphroditosz Hermész és Aphrodité istenek kétneművé változott fia volt a görög mitológiában.

A hermafroditizmus az növényvilágban gyakori jelenség, kétivarú például a dohány vagy az alma is, szemben az egyivarú és egylaki kukoricával, illetve az egyivarú és kétlaki mogyoróval. Előfordul az önmegtermékenyítés (autogámia) is, így például a búzánál vagy a zabnál. A hermafroditák autogámiája nem tévesztendő össze a szűznemzéssel, ami a nőstény egyedek hím közreműködése nélküli szaporodását jelenti, mint például a futógyíkok 12 fajánál.

A törzsfajlás korai szakaszaiban kialakult állatoknál sem ritka a hímnösség, így például kétivarúak a csigák vagy a földigiliszta. A leggyakrabban két hímnős egyed kölcsönösen termékenyíti meg egymást, az ivarsejtjeik megfelelő cseréjével. A fiatal angolnák gyakran hímnősök, felnőttkori nemük végleges lakóhelyükre való felvándorlásuk után az élet- és táplálkozási viszonyok hatására, csak néhány év múlva alakul ki.

A polipféle, tüskésbőrű és gerinces állatoknál viszont már sokkal ritkább, a hüllők, madarak és emlősök esetében csak rendellenességként fordul elő a hermafroditizmus, és ilyenkor az egyik jellegzetesség nem valósul meg teljesen.

A halaknál és kételtűeknél gyakori jelenséget nevezünk, hogy egynemű közegben egyes egyedek képesek nemet váltani, néhány faj egyedei ezt életükben többször is megteszik (bohóchal, ajakoshal).

A hermafroditák két úton jöhetnek létre. Ebből az egyszerűbb, amikor a nemi jellegek kialakulásáért felelős gének nem kapcsolódnak be az egyedfejlődés folyamán, vagy hormonháztartásbeli problémák miatt jön létre, alakul ki kétneműség.

A másik lehetséges ok úgynevezett genetikai mozaik fejlődése. A több mint két ivarsejtből fejlődő kimérák lehetnek olyan élőlények, amikben mindkét nem minden jellemző tulajdonsága (elsődleges és másodlagos nemi szervek és jellegek) egyformán megjelennek. A hermafroditizmust genetikailag legtöbbször az XX/XY jellegű mozaik okozza, nagy részüknél négy vagy három génkészlet van jelen. Az emberi hermafroditák kizárólag XX/XY kiméraként alakulnak ki.”

(Wikipédia)

Ilyen előzmények, teremtés- és fejlődéstörténet mellett ne csodálkozzunk azon, hogy a nemek között igen sok variáció van, hiszen ez sohasem volt egyértelmű.

Bp., 2020.01.09.

Ujvári Csilla